

אוצר הנפש

** *		
18:42	17:46	י-ם
18:43	17:48	ת"א
18:42	17:46	חיפה
18:44	17:49	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

רבי קלונימוס קלמיש מפיאסצנה | ה"אש קודש"

סוד תיקון הברית בברית הקשת

ה' כורת ברית עם נח, ונותן את הקשת בענן כסימן, "זאת אות הברית אשר אני נתן". זו הברית הראשונה בתורה, וזו גם ההופעה הראשונה של המלה 'אני' בתורה. לא פשוט לומר 'אני'. צדיקים וחסידיים גדולים היו נזהרים שלא לומר 'אני' בכלל, עלול להיות בזה גילוי של גאווה ואגו. מי אנחנו שנאמר אני? בכוחות הנפש, גילוי האני קשור לספירת-מידת היסוד, שבה האדם מגלה את העצמיות שלו ומגשים אותה במציאות. ההופעה המתוקנת של היסוד היא "תיקון הברית", הופעה נקיה וטהורה, ללא סיגים של גסות וערלה. לכן דווקא עכשיו, כאשר ה' כורת ברית עם נח, הוא מגלה את המלה 'אני'.

בכל התנ"ך יש י פעמים "אשר אני נתן" – כנראה שה"אני" המתקון, סוד תיקון הברית, נותן אושר, מי שמקדש את הברית הוא מאושר – וזו הפעם הראשונה מבין עשר ההופעות, הכתר שלהן.

(אור ל-חי ניסן ע"ד)

בעודם משתאים,
הגיעה הפקודה
והחבורה התקדמה
אל המוות כשהרבי
אינו בתוכם...

רבי קלונימוס קלמיש שפירא, האדמו"ר מפיאסצנה הסתלק בד' חשון. סיפר ר' ישראל קיהן, חסידו של רבינו: חג השבועות בגטו וארשה. יהודים שבורים ורצוצים מתחבאים במרתפים ותחת הריסות של בתים, ולפתע עוברת שמועה על מרתף מסוים שבו הרבי עורך את שולחנו ('טיש'). היהודים מתאספים, לאחר כמה ניגונים הרבי מדבר בדבקות על מתן תורה שמתחדש בכל שנה, וגם בשנה זו, וכאילו אין עולם שחרב בחוץ, הרבי עסוק בהכנות לגילוי תורה חדשה.

לפנות בוקר, החל הרבי לדבר על הטבילה במקוה בשבועות, טבילה המכינה אותנו לתורה החדשה. להפתעת החסידים, הרבי פונה ליציאה מהמרתף בכוונה להגיע למקוה ולטבול... המקוה היה נעול ובמרחק לא קטן, וההליכה ברחוב היתה סכנת חיים גמורה: הנאצים לא התירו ללכת יחד ביום, ובלילה אסורה ההליכה בכלל. החסידים התחננו לרבי שלא יצא, אך הרבי בשלו... לא היה אפשר לעמוד בדרכו, והרבי שהיה כולו לווהט יצא ללא מורא. החסידים שראו את הבטחון הגדול והאמונה היוקדת הצטרפו לרבי.

חרש ובמהירות הגיעו למקוה, הרבי פתח את הדלת, נכנס בזריזות, טבל ועלה. חסיד נוסף הספיק לקפוץ למים כשלפתע נשמע אופנוע מתקרב. היה ברור שהמוות מגיע, וזה עניין של שניות לקבל את התורה בשמים... הרבי הספיק לצאת ולסגור את המנעול. מהאופנוע ירד קצין גרמני שכיוון את נשקו בצעקות. כולם נצמדו לרבי, הקצין הבין מי הוביל את החבורה ורץ עם הנשק לכיוון הרבי, אך ככל שהתקדם איבד את בטחונו... לבסוף הוריד את נשקו ורק צעק "מה יהודים עושים כאן באמצע הלילה". החבורה התפזרה במהירות.

הגרמנים העבירו את היהודים במפעלים, עד שמיצו את כוחותיהם והעבירו אותם להשמדה. הרבי נלקח לעבודה בבית-חרושת לנעליים בשירות הצבא הגרמני. אורו חדר גם לליבותיהם של הגויים, ומנהל העבודה הגוי קלט שהוא "יהודי טוב" והחליט לשמור עליו ועל חבורתו. כאשר באו הנאצים לקחת קבוצה להשמדה, המנהל אמר שחבל לקחת אותם כי הם עובדים טוב, ובמשך כמה חודשים היתה החבורה עובדת ועסוקה בעבודת השם סביב הרבי.

יום אחד המנהל נעדר, והגרמנים הגיעו ולקחו את חבורת הרבי למחנה השמדה ליד לובלין. למחרת הגיע המנהל לבדוק מה שלום "היהודי הטוב", וגילה שהרבי וחבורתו נלקחו. המנהל החליט להסתכן ולנסות להחזיר את הרבי למפעל, ובעזרת תעודות-מעבר של עובד בשירות הרייך הגיע עד המחנה. שם ראה חבורת יהודים שהיו כבר בדרכם להריגה. הוא זיהה שזו החבורה "שלו", ושאל אותם: "איפה היהודי הטוב"? החסידים נבהלו לראות שהרבי לא ביניהם. "הרגע הוא היה כאן", אמרו בתמיהה. בעודם משתאים, הגיעה הפקודה והחבורה התקדמה אל המוות כשהרבי אינו בתוכם...

המשך בעמ' הבא

אוצר התבונה

שבעה אורות שקדמו לעולם (חלק ב')

בזהר כתוב שיש "ז' נהורין" שנבראו לפני העולם – אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח.

בשבוע שעבר הבאנו את רבי לוי'ק, אבא של הרבי, שהקביל את שבעת האורות לשבע מדות הלב מחסד עד מלכות – שבעת ימי הבנין. נביא כעת את שאר הימים:

"אור כסא הכבוד", עליו נאמר "והוכן בחסד כסא", שייך לספירת הנצח, ענף החסד (שהוא גם כסא עבורו וגם כיסוי לו, כיסוי האור שנברא ביום הראשון במאורות שנבראו ביום הרביעי, להבדיל בין היום ובין הלילה).

"אור בית המקדש" שייך בפשטות להוד, כדרשת חז"ל "וההוד' זה בית המקדש", כנגד יום החמישי.

עד כאן הקבלת האורות היתה בסדרם בזהר. עיקר החידוש הוא בשני

האורות האחרונים, **"אור תשובה"** ו**"אורו של משיח"**, אותם הופך רבי לוי'ק מהסדר הפשוט, ואומר ש"אור תשובה" שייך למלכות יום שבת – לה שייכת תשובה כפשוטה, **תשובה תתאה, תשובה תתאה** (בעוד התשובה המקבילה לבינה היא בסוד תשובה עילאה, לה זוכים דווקא לאחר תשובה תתאה) – ו"אורו של משיח" שייך ליסוד, "מנחם משיב נפשי", המנחם וגואל את המלכות ("אורו" רומז למדה ה-ו, הכוללת את כל האורות שקדמו לה ומחברת אותם למלכות), כנגד יום שישי. הקדמת המלכות-התשובה ליסוד-המשיח מלמדת שצריך לעשות תשובה כדי לזכות לאורו של משיח – "אין ישראל נגאלין אלא בתשובה" ו"כבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין".

(שביעי של פסח פ"ו)

אוצר הפתגם

על נח כתוב "ונח מצא חן" – נח הוא סוד החן. צריך למצוא חן ושכל טוב גם בעיני אלקים אבל גם בעיני אדם – ואז נוכל לקרב את כל שבעים הבנים-הצאצאים של נח.

(ל' חשון ע"ו)

אומר הבעל שם טוב על "צהר תעשה לתיבה" שאם אדם מרגיש שהוא נמצא בצרה, לא משנה מה סבת הצרה, אם הוא יגיע למקום של 'אין' הוא יוכל להפוך את הצרה לצהר, ליהלום, את הדבר הכי שלילי לדבר הכי חיובי.

(ה' מרחשון ע"ז)

המשך מ'אוצר הסיפור':

כשסיים ר' ישראל את הסיפור אמר: "שכל אחד יחשוב מה שהוא רוצה". אחד השומעים לא התאפק ושאל "ומה אתה חושב שקרה?". ר' ישראל שתק ואז פרצו דמעות מעיניו. בקול רועד אמר "מי שהכיר את הרבי יודע שהרשעים לא יכלו לפגוע בגופו הקדוש, הוא ודאי עלה בסערה השמימה".

מה פשר מסירותו המיוחדת של הצדיק לטבילת ליל שבועות, והאם יש קשר בינה לבין ההסתלקות המופלאה לה זכה?

במדרשים ובחסידות משווים את שבעת השבועות של ספירת העומר, לספירת שבעה נקיים של אשה הנטהרת לבעלה. טבילת החג המיוחדת, היא ההטהרות של הכלה – עם ישראל – לקראת יום החתונה עם הקב"ה. בעל ה"אש קודש", שהקדיש את כל חייו לפדיון יהודים מן התרבות הזרה שפשתה טרם המלחמה ומן היאוש שחלחל בהם במהלכה, היה חופשי לגמרי מכל השפעה שהיא – אפילו על גופו הקדוש. כך שכאשר באו הרשעים להמית אותו, כבר התאחד בעצמו עם בוראו, לו השתוקק תמיד ככלה לחתנה.

(נפלאות נח פ"ו)

אוצר קצר

בא לתקן – יצא מקלקל

כתוב בחסידות (על פי לשון הזהר) שנח שתה יין כי רצה לתקן את החטא של אדם הראשון, בו – לפי דעה אחת – "ענבים סחטה לו", חוה לאדם הראשון. כל "ויחל נח איש האדמה" בא לתקן את החטא, אבל לא רק שלא תקן אלא קלקל יותר.

(אדר"ח חשון ע"ג)

חודש של נפילה מגובה

בחסידות כתוב שחדש חשון הוא החדש שכולנו נופלים. למה? כי היה לנו חדש של היי, חדש תשרי הוא חדש של ל – האות הכי גדולה, מגדל הפורח באויר. ואחר כך פתאום "ויעקב הלך לדרכו" – יש נפילה, נפילה גדולה. אין שום דבר בחדש חשון לעת עתה. כשיבוא משיח נבין את גדולת ענין הנפילה, אז כל החדש הזה יהפוך להיות חג, החל מה"סיהרא באשלמותא" של חדש חשון, כמו שכתוב בספרים. אבל כרגע החדש הזה הוא חדש של נפילה – נפילה מגובה.

(אור לר"ח שבט ע"ד)

"גבורות גשמים"

למה צריך גבורות, "גבורות גשמים", בהשפעת החסדים של הגשמים, השפעה של מים (שכנגד החסד) שהיא ברכה ופרנסה לעולם? מוסבר בחסידות שבלי הגבורות, שמצמצמות ומחלקות את השפע, הגשם היה שטף מים שמחריב את העולם. הגבורה שמחלקת את השפעת הגשמים לטיפות בונה את החסד ומאפשרת לו להתקבל בעולם בכי טוב ולפעול את פעולתו.

(פר' חיי שרה פ"ג)